

Klanger: Lars Amund Vaages dikt byr på en stor sanseerfaring.

Sanger om stillhet

Lars Amund Vaage er en av våre mest prisbelønnede forfattere, og diktene han utgir i år har en umiskjennelig lavmæltet. Etter endt lesning oppstår det hos denne leseren en vrydnadens vegring mot å bryte stillheten. Med gammel språkbruk, diktene tar bolig i meg og preger min livsopplevelse.

Bokas tittel er bestemt form entall, og den stummes stumhet blir allerede på første side definert som et folk, et lynne, en handlingskarakter. Den stumme er like fullt en person som det lyriske jeget henvender seg til. Disse overskridelsene åpner for andre sprell i teksten seinere hen.

I første del tar jeg meg i å tenke at diktfortellingene med fordel kunne vært satt opp som prosastykker. Flere av dem virker dessuten svake til å være skrevet av Vaage. Men før dette inntrykket festner seg har teksten skjerpet min interesse for «det kvite huset», som ikke er som hus flest: Huset i Vaages «Den stumme» er en organisk del av et ytre og indre landskap, slik Tomas Tranströmer et sted gjør et telt til naturelement. Det er også ei dør til en barndomsfering jeg ikke har sett beskrevet på denne måten før. Rundt huset er det kamp mellom ljå og villvekst, det er steinsetting av ei myr, det er

STILLEIE: I Lars Amund Vaages dikt er det båt og naust og sprukken tale.

båt og naust og sprukken tale. Etter hvert hører vi om fiskerens ensomhet på havet, og det som fyller huset der kvinnene venter. «Korleis er det i huset til fiskaren når han kjem heim om kvelden?» Spørsmålet gjentas tre ganger i samme dikt.

Mye er hemmet i stumheten som får sitt uttrykk i disse diktene, men en kjærlighetskraft gir liv til det som kunne vært dødt og glemte: Savnet vibrerer som strenger mellom

ordene, og ulykker klimprer om sitt komme.

Jeg noterer at en farsskikkelse og en mors stemme blir kontrastrike størrelser, ja som stumhet og tale. Her er ellers atter-

klang av både Vesaas og Fosse. Gjennom en todeling av samlingen er lesningens stillhet forsiktig brutt opp, og den lyriske fortellingens forløp får sitt vendepunkt. Vendingen går fra det personifiserte «Den stumme», som første avdeling heter, til det sjangerbestemmende «Son-

gar om døden og kjærleiken.» Lyrikerens stemmeføring påkaller min oppmerksomhet flere ganger, for ikke bare famler han i gang forløpet som en annen Keith Jarrett og forvandler det til «songar» i den korte sistebolken. Nei, han vil noe stillferdig og likevel enestående. Som å gi en bauta vinger og minnes den stummes sorgstyrke?

*Han sørgde over orda
han hadde sett koma
i sin eigen munn*

Jeg vet ikke hvordan du kan se ord komme, og heller ikke hvordan jeg begynner å sanse diktene som klangflater.

POESI

Lars Amund Vaage
Den stumme
Forlaget Oktober 2011, 80 sider

Sjostakovitsj' klaverkvintett rinner meg i hu, Scherzosatsen, der klaverstemmen er jubel, sorg og tilbakeholdt sinne, i en hamrende slagrekke mot tangentene.

Men igjen rykker diktene vekk, fra både sorg og stumhet og sang, ja skyter fart i et helt annet stilleie. I siste avdeling varieres tema, situasjon og diktformat i radikale skiftninger.

Dette er språkmusikk, fri form. Enkelte dikt har jeg så visst noe å utsette på, som det klisjéutunge «Månen held vakt over byen i kveld», men orkestreringens vågale ujevnheter gjør at Lars Amund Vaages «Den stumme» blir stoff til en virkelighetsutvidende sanseerfaring.

Freddy Fjellheim

bokmagasinet@klassekampen.no

oktober
www.oktober.no

ANNE B. RAGDE *Jeg skal gjøre deg så lykkelig*

«Velsmurt underholdning»

ANNE MERETHE K. PRINOS, AFTENPOSTEN

«Stilsikkert melodrama ... *Jeg skal gjøre deg så lykkelig* byr på forfatterens sedvanlige fortellerkraft»

TRYGVE RIISER GUNDERSEN, DAGBLADET

«En sjarmerende, underholdende og tidsriktig fortelling»

LEIF EKLE, NRK

«ein Ragderoman av godt merke, underholdande, vittig og med sting» BJARNE TVEITEN, FÆDRELANDSVENNEN

oktober
www.oktober.no

TORE RENBERG *Dette er mine gamle dager*

«Den er glassklar og sår ... og berører meg dypt»

VIDAR KVALSHAUG, AFTENPOSTEN

«inderlige nærbilde-skildringer ... Renbergs språk er personlig, gjenkjennelig og medrivende i sin slentrende hverdagslighet»

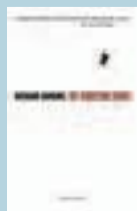
MAY GRETHE LERUM, VG

«fortellerteknisk av ypperste merke ... Nærhet, nyansering og stor grad av troverdighet bærer *Dette er mine gamle dager*»

FINN STENSTAD, TØNSBERGS BLAD

Sagt om *Det egoistiske genet*
«Boken regnes som så viktig at den gjerne nevnes i samme åndedrag som Darwins *On the Origin of the Species*.»
@Morgenbladet

«En av verdens fem viktigste bøker gjennom tidene innenfor vitenskap.» @theguardian

Sagt om *JUKS*
«I boken *Juks* viser Erik Tunstad igjen evnen til å forene kunnskap med en klar og vittig penn.»
@BjørnAreDavidsen

«Muligens snakker vi i dette tilfellet om vår fremste forskningsjournalist.»
@VårtLand

Sagt om *Den mislykkede spionen*
«Alfred Hagn satset feil i to verdenskriger. I den første var han håret fra å bli henrettet i England for spionasje for Tyskland. I den andre meldte han seg inn i Nasjonal Samling for å beholde levebrødet.»
@Fædrelandsvennen

